

KCHL

Bloedtransfusie

Voor 12 tot 16 jarigen

Inleiding

Binnenkort krijg je een behandeling of een operatie, waarbij een bloedtransfusie nodig kan zijn. De arts of verpleegkundige hebben al een en ander uitgelegd. In deze folder kun je alles rustig nalezen.

Wat is een bloedtransfusie?

Een bloedtransfusie betekent dat je een zak bloed krijgt toegediend via een ader in je lichaam. Dat gebeurt met behulp van een infuus. Een infuus bestaat uit een naald met daaromheen een heel klein plastic buisje. De naald wordt in je arm geprikt. Bijvoorbeeld in je hand, je elleboog of je onderarm. Als de naald er weer uitgehaald wordt, blijft het plastic buisje in de ader zitten. Daar wordt een slangetje met de zak bloed aan vastgemaakt. Het bloed kan zo via het infuusslangetje je ader instromen.

Wat zit er in een bloedtransfusie?

Bloed bestaat uit verschillende onderdelen: rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes. Deze bloedcellen bewegen rond in een vloeistof die bloedplasma heet. Als je een bloedtransfusie krijgt, zit in het zakje bloed alleen dat onderdeel dat jij nodig hebt.

Hieronder staat waar elk onderdeel van het bloed voor nodig is

Rode bloedcellen

Zij vervoeren zuurstof van je longen naar de rest van je lichaam. Zuurstof is nodig voor energie. De zuurstof wordt door hemoglobine dat in de rode bloedcellen zit vervoerd. Hemoglobine wordt ook wel Hb genoemd (spreek uit 'Ha-bee'). De arts bepaalt door het meten van het Hb of je rode bloedcellen in staat zijn om voldoende zuurstof te vervoeren. Indien dit niet het geval is spreekt men van bloedarmoede. Je voelt je dan heel moe en ziet bleek.

Bloedplaatjes

Zij zorgen ervoor dat bij wondjes je bloed snel stolt en een korstje maakt. Als je te weinig bloedplaatjes hebt, krijg je snel blauwe plekken, neusbloedingen en kleine puntbloedinkjes van 1 mm groot. De arts kan meten hoeveel bloedplaatjes er in je bloed zitten. Vaak heeft de arts het dan over trombocyten (spreek uit 'trom-bo-sieten') of 'trombo's'. Dat is de medische naam voor bloedplaatjes.

Bloedplasma (of plasma)

Dit bevat veel verschillende stoffen: vetten, eiwitten, suikers en zouten. Er zitten ook stoffen in – stollingsfactoren genaamd – die het bloed helpen stollen als je een wondje hebt. Bij mensen die heel erg veel bloed hebben verloren, bijvoorbeeld na een verkeersongeluk of een zware operatie, kunnen die stollingsfactoren opraken. Dan krijgen ze plasma toegediend om de stollingsfactoren weer aan te vullen.

Waar komt het bloed van de transfusie vandaan?

Het bloed is afkomstig van een donor. Dit is een gezonde volwassen man of vrouw die een beetje van zijn of haar eigen bloed vrijwillig heeft afgestaan, om zieke mensen te kunnen helpen.

Waarom een bloedtransfusie?

Ieder jaar krijgen ongeveer 250.000 mensen in Nederland een bloedtransfusie. Een bloedtransfusie is bijvoorbeeld nodig bij mensen die veel bloed hebben verloren bij een verkeersongeluk of een operatie.

Toestemming geven

Jouw arts wil jou een bloedtransfusie geven. Dit doet hij/zij niet zonder toestemming van jou en je ouders (behalve in een spoedsituatie). De arts zal je alles vertellen wat je moet weten om een goede beslissing te kunnen nemen over de bloedtransfusie.

Informatie

Je krijgt informatie over:

- waarom je een bloedtransfusie nodig hebt;
- hoe veilig de transfusie is;
- welke problemen er kunnen ontstaan als je de bloedtransfusie niet wilt;
- of er een andere behandeling dan een bloedtransfusie mogelijk is.

Hoe veilig is een bloedtransfusie?

Om bloedtransfusies zo veilig mogelijk te maken, wordt het volgende gedaan:

- alleen gezonde mensen kunnen bloeddonor worden;
- donors geven hun bloed vrijwillig en worden hiervoor niet betaald;
- het bloed wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van bacteriën; al het donorbloed wordt onder andere getest op verschillende virussen, die via het bloed van de donor in jouw bloed kunnen komen.

Met speciale vragen aan de donors kunnen we erachter komen of een donor veel kans heeft op een ziekte. Als dat zo is, nemen we geen bloed bij deze donor af.

Als donorbloed met deze verschillende bacteriën of virussen besmet is, wordt het vernietigd. Toch is er, ondanks alle voorzorgen, een heel kleine kans op besmetting met een virus of bacterie. Die kans is echt superklein: kleiner dan één op een miljoen.

Waarom kunnen we niet honderd procent zeker weten dat in het bloed geen enkel virus zit?

Dat komt omdat het bij sommige, heel speciale situaties, moeilijk is om het bloed op virussen te testen. Bijvoorbeeld als:

- er te weinig virus in het bloed zit om te meten
- er een virus is dat we nog niet kennen
- niet voor alle ziekte verwekkers testen voorhanden zijn

Bloed op maat

Het is belangrijk dat je bloed krijgt dat bij je past. Op de buitenkant van de bloedcellen zitten bepaalde stoffen geplakt, een soort etiketten. Die etiketten noemen de artsen 'bloedgroep'. Niet iedereen heeft dezelfde bloedgroep. Je lichaam kan afweerstoffen maken tegen 'vreemde bloedgroepen'. Als je een bloedtransfusie krijgt met bloed met een bloedgroep waartegen jij afweerstoffen hebt, dan breken deze afweerstoffen dat bloed af en dat is natuurlijk niet de bedoeling! Daarom neemt de arts vóór de transfusie bloed bij jou af, om te kijken hoe jouw bloedgroep eruit ziet. In het laboratorium zoekt men dan transfusiebloed uit dat bij jouw bloedgroep past. Voor alle zekerheid zal de verpleegkundige kort voordat je een bloedtransfusie krijgt, nogmaals controleren of het transfusiebloed inderdaad voor jou geschikt is.

Bijwerkingen van de bloedtransfusie

Zoals je in deze folder hebt kunnen lezen, doen we ons best om ervoor te zorgen dat een bloedtransfusie zo veilig mogelijk is. Maar honderd procent veilig is onmogelijk, er kunnen soms toch bijwerkingen van de bloedtransfusie zijn.

Het is heel zeldzaam, maar soms krijgt iemand na de transfusie een allergische reactie. Je krijgt dan koorts, je gaat bibberen en krijgt rode jeukende plekken op je huid. Je kunt je ook niet lekker voelen. Vertel dit dan tegen de verpleegkundige. Gelukkig zijn er medicijnen die ervoor zorgen dat het snel weer over gaat.

Als je lichaam na een eerdere bloedtransfusie afweerstoffen tegen een 'vreemde bloedgroep' heeft gemaakt, kan je daar bij een nieuwe transfusie last van krijgen: de rode bloedcellen worden in je lichaam afgebroken en je krijgt koorts. Dit kan met medicijnen worden behandeld.

Het is belangrijk om deze informatie voor volgende bloedtransfusies te weten, want de afweerstoffen verdwijnen na een tijdje uit je bloed en kunnen dan niet meer gemeten worden.

Daarom bewaren we deze informatie over jou in de computer, als jij en je ouders dat goed vinden.

Kan ik 'nee' zeggen als ik geen bloedtransfusie wil?

Ja, dat kan. Bedenk wel dat de bloedtransfusie een belangrijk onderdeel van de behandeling is en dat er niet altijd een andere behandeling mogelijk is. Bloedtransfusies zijn vaak levensreddend. Voor sommige operaties of behandelingen is een bloedtransfusie echt nodig. Bespreek jouw twijfels over de bloedtransfusie met je ouders en arts.

Bronvermelding: Deze folder is gebaseerd op de folder Bloedtransfusie van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening.

Meer weten?

Heb je nog vragen? Of snap je iets in deze folder niet? Vraag het dan aan je ouders of je arts! Het is nooit een domme vraag.

VieCuri Medisch Centrum

Locatie Venlo

Tegelseweg 210

5912 BL Venlo

☎ (077) 320 55 55

internet: www.viecuri.nl

Locatie Venray

Merseloseweg 130

5801 CE Venray

☎ (0478) 52 22 22